

Увод: Смирненски е поет, който изпълва символиката с ново и дейно съдържание. Лирическият герой е насочен не навътре към душата, а навън към „братята по съдба” – на бедните, оскърбените и унижените. Индивидуализмът е заменен със съпричастие.

Цикълът „Зимни вечери” е разрез на социалната нищета разкриващ безнадеждният свят на отхвърлените, останал без никакви духовни опори.

I част

Още в началото авторът ни въвежда в мрачната атмосфера на града „черна гробница”, неговите жители са хора без плът и кръв, без биографии. Вечерта е символ на победата на злите сили на мрака над светлината, тя поглъща всичко в необятната си прегръдка. Сградите са необитаеми и зловещи. Те са зли демони, които дебнат в мрака със своите „жълти стъклени очи”. За тази атмосфера пропита от зло допринася и тополата- „призрак сякаш”. Друг символ на властващите сили на мрака е и сивата мъгла- тя символизира безпътица, поглъща всичко и всява отчаяние. Житите са странни, мистични и загадъчни. За момент „снегът, поръсен с бисерни искрици” излъчва светлина и надежда, но веднага след това той „хрупа с вопъл зъл и глух”. Краят на първа част завършва отново с мъглата и нейните „безпътни мрежи”, но и с луната-лъч надежда, който бележи „незнаен път”.

Първата част, разкрива основния мотив – безнадеждността отчаянието. Цикълът „Зимни вечери” е един репортаж за бедността, несретата и мъката.

II част

Втората част от цикъла започва как лирическият аз за пореден път върви измежду смълчаните хижи. Авторът не използва думата дом, защото „хижата” е временен заслон без опори с липса на всякакви ценности. Мъглата отново всява призрачност в пейзажа. „Вечната бедност и грижа” са навсякъде те са обзели цялата картина, те гледат през „мътни стъкла”, през които се предполага че трябва да влиза светлина и надежда. Появява се и образа на зимата- сезон на студа и смъртта, но чертаеща „неземни

сребристи цветя”.

Лирическият аз отново вижда „къщурката позната” , а в прозореца е „детска глава”-символ на чистота и най-святата красота.Но тази хармония е нарушена от „пияни хрипливи слова”. Бащата, който трябва да бъде опора на семейството е „безхлебен” и ругае „своя живот непотребен и своята мъка без край”. Той както децата и жената нямат имена и биографии, те са само силуети- сенки дошли от подземното царство, от Ада на социалната мизерия. В тази картина присъстват и реалистични детайли „завесата мръсна продрана”. Пейзажът е изпълнен от пищащите и молещи се деца, и от риданието на жената – символ на отчаяние и скръб.

Във втора част е показано бавното рушене на рода, който е най-малката единица, но без нейния патриархален ред рухват и универсалните човешки ценности.

III част

Третата част от „Зимни вечери” е картината на ковачницата. Звучи по-мажорно, по-бодро и динамично,отглас на плача от разрушения дом са песните на скрита тъга и на „цигулката разплакана” . Именно този звук събужда хората от техния „зимен сън”. „Черните ковачи” са алегоричен образ на новия, работещия човек, който ще изкове новото бъдеще:

„Пламва стомана елмазена,

вие се, съска, пълзи-

с тежките чукове смазана,

пръска тя златни сълзи.”

Огънят в началото е „разкъсан и блед”, но в последната строфа е със „сини, жълти и алени снопчета пламък”. Той е символ на революцията- пречистваща и разрушителна стихия, която ще вземе множество жертви за постигането на светлия идеал-„пръска тя златни сълзи”.

Трета част е картина на дълго очакваната промяна, тя е наситена с много повече жизненост, светлина и надежда, но все пак цикълът „Зимни вечери” е един репортаж за бедността, несретата и мъката на хората от мизерията и дъното на социалното общество.

IV част

Тази част започва с образа на мъглата, която „влачи своя плащ злокобно сив” и се опитва да погълне всичко наоколо дори и „остър писък на локомотив”. В пейзажа се появяват и изчезват силуети дошли от подземното царство. „Електричният наниз”- символ на надежда едва успява да се покаже през „завесите от черен мрак” Мъглата е „жълто-пепелява” тя е символ на силите на мрака, които царят и пируват навсякъде. Ясно е отбелязано че тук няма хора, задгробни същества „броди тежко, бавно плава, някакво задгробно същество”. Авторът въвежда образите на старика и детето, но те нямат лица, нито биографии те са отново сенки от подземния свят. Мотивът за разтапяне се преплита с този за изчезващия живот.

Поантата на цикъла „Зимни вечери” е именно в края на тази част „братя, бедни мои братя”- тук се преплитат мотивите за изгубено и възврънатото човешко братство”. Всички хора са „пленници на орис вечна зла”- ориста е съдбата, от която никой не може да се измъкне или да избегне. В края на творбата е използван и символичния образ на мъглата- „на живота сивата мъгла”.

В тази част са подчертаните мотивите на отчаянието и безнадеждността. Цикъла „Зимни вечери” е един репортаж за бедността несретата и мъката

